

III

(Sagatavošanā esoši tiesību akti)

EIROPAS CENTRĀLĀ BANKA

EIROPAS CENTRĀLĀS BANKAS ATZINUMS

(2017. gada 20. septembris)

par priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes regulai par centrālo darījumu partneru atvēršanas un noregulējuma režīmu un ar ko groza Regulas (ES) Nr. 1095/2010, (ES) Nr. 648/2012 un (ES) 2015/2365

(CON/2017/38)

(2017/C 372/05)

Ievads un tiesiskais pamats

Eiropas Centrālā banka (ECB), attiecīgi, 2017. gada 7. un 24. februārī saņēma Eiropas Savienības Padomes un Eiropas Parlamenta lūgumus sniegt atzinumu par priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes regulai par centrālo darījumu partneru atvēršanas un noregulējuma režīmu un ar ko groza Regulas (ES) Nr. 1095/2010, (ES) Nr. 648/2012 un (ES) 2015/2365⁽¹⁾ (turpmāk – “ierosinātā regula”).

ECB kompetence sniegt atzinumu balstās uz Līguma par Eiropas Savienības darbību 127. panta 4. punktu un 282. panta 5. punktu, jo ierosinātā direktīva satur noteikumus, kuri ietekmē Eiropas Centrālo banku sistēmas (ECBS) pamatuzdevumu definēt un īstenot Savienības monetāro politiku un veicināt norēķinu sistēmu vienmērīgu darbību saskaņā ar Līguma 127. panta 2. punkta pirmo un ceturto ievilkumu un ECBS uzdevumu palīdzēt sekmīgi īstenot politiku, kas attiecas uz kredītiestāžu konsultatīvu uzraudzību un finanšu sistēmas stabilitāti saskaņā ar Līguma 127. panta 5. punktu. ECB Padome ir pieņēmusi šo atzinumu saskaņā ar Eiropas Centrālās bankas Reglamenta 17.5. panta pirmo teikumu.

1. Vispārīgi apsvērumi

1.1. ECB stingri atbalsta Komisijas iniciatīvu izveidot īpašu Savienības režīmu centrālo darījuma partneru (CDP) atvēršanai un noregulējumam, kas ir tāda Savienības tiesiskā regulējuma neatņemama sastāvdaļa, kurš attiecas uz finanšu tirgiem, kur CDP daudzos tirgus segmentos ir kritiski svarīga loma kā risku pārvaldītājiem. CDP kritiski svarīgo funkciju nepārtrauktība ir svarīga gan Savienības finanšu sistēmas stabilitātei, gan monetārās politikas transmisijas mehānismam. ECB pilnībā atbalsta ierosinātās regulas piemērošanas jomu attiecībā uz noregulējuma iestāžu pilnvarām, CDP atvēršanas un noregulējuma plāniem un noregulējamības novērtējumiem, agrīnas intervences pasākumiem, noregulējuma izraisītājmehānismiem, noregulējuma instrumentiem un pilnvarām, ieskaitot valdības stabilizācijas instrumentus, un nosacījumiem par trešām valstīm. ECB arī piekrīt ierosinātās regulas galvenajam virzienam.

1.2. ECB tomēr uzskata, ka ierosināto regulu varētu uzlabot vēl vairāk, jo īpaši četrās jomās.

1.2.1. Pirmkārt, ņemot vērā klīringa dalībnieku kritisko nozīmi CDP atvēršanā un noregulēšanā, klīringa dalībniekiem jābūt spējīgiem droši novērtēt un pārvaldīt savus potenciālos riska darījumus saskaņā ar ierosināto regulu. Tajā pašā laikā neiespējami iepriekš paredzēt neparedzētus tirgus notikumus, kas noved pie CDP atvēršanas un noregulēšanas, un tādēļ noregulējuma iestādēm vajadzīgs pietiekams elastīgums savu darbību izstrādāšanai. ECB iesaka ierosinātajā regulā labāk saskaņot abus šos apsvērumus: i) piešķirot prioritāti skaidri noteiktiem

⁽¹⁾ COM(2016) 856 galīgā redakcija.

zaudējumu sadales instrumentiem atvēršanas procesā; (ii) mudinot noregulējuma iestādes apsvērt iespēju iestāties noregulējumā, ja darbības, kas jāveic, lai atjaunotu sabalansētas finanses un sadalītu neatmaksātos zaudējumus, radītu ievērojamus un neparedzamus zaudējumus klīringa dalībniekiem; un iii) nodrošināt lielāku *ex ante* caurredzamību attiecībā uz noregulējuma iestāžu vispārējām pieejām un lēmumu pieņemšanas procesiem, tām realizējot savu rīcības brīvību galvenajās noregulējuma jomās. Principā, ņemot vērā vispārējo mērķi saglabāt finanšu stabilitāti Savienībā, noregulējuma iestādēm būtu pienācīgi jāņem vērā vajadzība samazināt negatīvo ietekmi uz CDP dalībniekiem un plašāku finanšu sistēmu.

1.2.2. Otrkārt, CDP noregulēšanas galvenais mērķis ir nodrošināt CDP kritiski svarīgo funkciju nepārtrauktību bez zaudējumiem nodokļu maksātājiem. Tāpēc izšķiroša nozīme ir stabiliem mehānismiem, kas nodrošina pienācīgu privātā sektora līdzekļu pieejamību, finansiālu zaudējumu pilnīgu sadali noregulējumā un CDP finanšu resursu papildināšanu. Savukārt jebkura publiskā sektora atbalsta izmantošana būtu jāapsver tikai kā pilnībā galējs līdzeklis un pagaidu pasākums, lai novērstu morālo kaitējumu un noteiktu atbilstošus iepriekšējās (*ex ante*) risku pārvaldības stimulus. ECB uzskata, ka aizsardzības pasākumi ierosinātajā regulā būtu jāstiprina šādos veidos: a) sagatavojot noregulējuma plānus un noregulējamības novērtējumus, noregulējuma iestādēm būtu rūpīgi jāizvērtē CDP noregulējuma finansēšanas mehānismu apjoms un ticamība, jo īpaši ņemot vērā scenārijus, kas aptver vairāk nekā tikai "ārkārtējus, bet iespējamus" notikumus, un balstoties uz kopēju kritēriju izmantošanas pieeju; b) valdības stabilizācijas instrumentu kā galējā līdzekļa iespējamā izmantošana būtu jāapvieno ar visaptverošiem un ticamiem mehānismiem pagaidu finansējuma savlaicīgai atgūšanai; un c) īstenojot principu "neviens kreditors nav sliktākā situācijā" ar nolūku nodrošināt, ka neviens klīringa dalībnieks, CDP akcionārs vai kreditors necieš lielākus zaudējumus kā tādus, kurus tas ciestu maksātspējas procedūras gadījumā, būtu jāpiemēro reālistiski pieņēmumi par noregulējuma rezultātā saglabātās darbības nepārtrauktības vērtību.

1.2.3. Treškārt, individuālie CDP atvēršanas un noregulējuma mehānismi būtu jāpapildina ar horizontālu sadarbību, lai nodrošinātu to saskaņotību un efektīvu mijiedarbību.

— CDP atvēršanas un noregulējuma risks ievērojami ietekmē ne vien katra atsevišķā CDP tieši ieinteresētās personas (kā tas atzīts, iesaistot noregulējuma kolēģijas atvēršanas plānošanā, noregulējuma plānošanā un noregulējamības novērtējumu sagatavošanā), bet arī citus CDP, tostarp tos, kuri darbojas dažādās jurisdikcijās, jo tie paļaujas uz kopēju banku grupu kopumu, kas rīkojas kā galvenās klīringa dalībnieces un pakalpojumu sniedzējas. Turklāt sarežģīti tirgus notikumi, kas saistīti ar CDP grūtībām noregulējuma scenārijos dalībnieku saistību neizpildes gadījumos, varētu vienlaikus ietekmēt vairākus CDP. Ņemot vērā iepriekš minēto, Savienības finanšu stabilitātes aizsardzībai piemērota ticama atvēršanas un noregulējuma plānošana, individuāli koncentrējoties tikai uz atsevišķiem CDP, var neizdoties, un tā būtu jākoordinē, aptverot CDP visā Savienībā.

— Tā kā atvēršanas plānošana ir CDP noregulējuma plānošanas neatņemama sastāvdaļa, vajadzīgs apzināties CDP atvēršanas un noregulējuma ciešo savstarpējo saistību. Turklāt noregulējuma plānošana, kurā veic iespējamo noregulējamības šķēršļu novēršanai paredzētus pasākumus, var tieši ietekmēt atvēršanas plānošanu. Nosakot noregulējuma kā hipotētiskas maksātspējas premeta atbilstību principam "neviens kreditors nav sliktākā situācijā", nozīmīga loma ir arī atvēršanas plāniem un attiecīgajiem CDP un klīringa dalībnieku savstarpējo vienošanos līgumiskajiem noteikumiem. Visbeidzot, iepriekš nav iespējams pilnībā iezīmēt robežu starp atvēršanu un noregulējumu. Ņemot vērā iepriekš minēto, ECB uzskata, ka Eiropas Vērtspapīru un tirgu iestādei (EVTI) būtu jāuztic izstrādāt visaptverošu perspektīvu, kura attiecas uz Savienības centrālās klīringa vides spēju izturēt iespējamās sistēmas mēroga tirgus notikumus, kas aptver vairāk nekā tikai "ārkārtējus, bet iespējamus" apstākļus, un ietver gan atvēršanas, gan noregulējuma scenārijus. Pildot šo uzdevumu, EVTI būtu cieši jāsadarbības ar ECBS, tostarp arī ar ECB tās prudenciālās uzraudzības uzdevumu izpildes gaitā, un Eiropas Banku iestādi (EBI), jo CDP atvēršana un noregulējums būtiski ietekmē centrālās bankas, kas pilda emisijas un pārraugu centrālo banku funkcijas, un banku uzraudzības iestādes.

- 1.2.4. Ceturtkārt, ir būtiski nodrošināt vienlīdzīgus konkurences noteikumus visiem CDP, jo centrālais klīrings arvien vairāk tiek veikta pāri robežām un pieaug konkurence tirgū. Lai gan CDP un noregulējuma iestādēm vajadzētu pienācīgu elastīgumu un rīcības brīvību, izstrādājot atvaseļošanas un noregulējuma plānus saskaņā ar, attiecīgi, savām īpašajām vajadzībām un apstākļiem, ir vajadzīga arī atvaseļošanas un noregulējuma plānu konsekvence tajos ietvertu pieeju vispusīguma un stingrības ziņā. Tāpēc šādiem plāniem būtu jāatbilst attiecīgajiem starptautiskajiem standartiem⁽²⁾. Ņemot vērā iepriekš minēto, ECB ierosina uzlabot ierosināto regulu, labāk saskaņojot Savienības CDP atvaseļošanas un noregulējuma plānu un noregulējamības novērtējumu saturu ar to, par ko ir panākta vienošanās un/vai kas tiek izstrādāts starptautiskā līmenī.
- 1.3. Ierosinātā regula attiecas uz visiem Savienības CDP, neatkarīgi no tā, vai tiem ir banku darbības licence. Kaut arī ECB principā atbalsta šo pieeju, tā uzskata, ka kredītiestāžu īpatnību dēļ būtu pamatoti plašāk izvērtēt to, vai būtu lietderīgi precizēt regulas piemērošanu CDP, kuriem ir banku darbības licence, piemēram, ņemot vērā problēmas, kas CDP atvaseļošanā un noregulējumā varētu rasties attiecībā uz tādiem dalībnieku noguldījumiem piemērojamām procedūrām, kurus aizsargā Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2014/49/ES⁽³⁾.
- 1.4. 2017. gada 13. jūnijā Eiropas Komisija publicēja priekšlikumu regulai par grozījumiem gan Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) Nr. 1095/2010⁽⁴⁾ ("EVTI regula"), gan Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) Nr. 648/2012⁽⁵⁾ ("ETIR regula"), kuri attiecas uz CDP, kas veic uzņēmējdarbību Savienībā, darbības atļauju piešķiršanā un uzraudzībā iesaistītajām procedūrām un iestādēm, cita starpā stiprinot emisijas centrālās bankas lomu dažos CDP uzraudzības aspektos un izveidojot CDP izpildsesiju EVTI Uzraudzības padomes ietvaros⁽⁶⁾. ECB uzsver, ka šis atzinums ir balstīts uz pašreizējiem Savienības tiesību aktiem, neierobežojot ECB viedokli par nākotnē iespējamiem pasākumiem, kas stiprinātu CDP uzraudzības funkcijas un emisijas centrālās bankas atbildību Savienības līmenī. Tomēr ECB piekrīt, ka var būt vajadzīgi mērķtiecīgi grozījumi, lai ņemtu vērā CDP izpildsesijas jauno lomu kolēģijās ETIR regulas ietvaros un vēlāk arī noregulējuma kolēģijās. Turklāt tā pilnībā atbalsta to, ka ierosinātās regulas izstrādes pabeigšanas gaitā Komisija, Padome un Eiropas Parlaments rūpīgi izvērtē CDP izpildsesijas iespējamo lomu, veicinot atvaseļošanas un noregulējuma plānu saskaņotību un efektīvu mijiedarbību attiecībā uz visiem CDP un uzraugot un mazinot kopējo risku ietekmi uz finanšu stabilitāti Savienībā, kā norādīts ECB apsvērumos 1.2.3. un 1.2.4. punktā.

2. Īpaši apsvērumi

2.1. Centrālo banku iesaistīšanās atvaseļošanā un noregulējumā

2.1.1. Centrālo banku iesaistīšanas mehānismi

CDP iespējamā nonāksana grūtībās radītu būtiskus finanšu riskus, kuri tad, ja nav veikta savlaicīga un efektīva to parvaldība, varētu nozīmīgi apdraudēt savstarpēji saistītās finanšu tirgu infrastruktūras un finanšu iestādes, kas ir CDP dalībnieki vai sniedz tām pakalpojumus, un galu galā apdraudēt gan finanšu, gan monetāro stabilitāti.

⁽²⁾ Attiecībā uz starptautiskajiem standartiem finanšu tirgu infrastruktūru atvaseļošanai sk. Starptautisko norēķinu bankas (SNB) Maksājumu un tirgus infrastruktūras komitejas (CPMI) un Starptautiskās vērtspapīru komisiju organizācijas (IOSCO) padomes ziņojumu "Finanšu tirgu infrastruktūru atvaseļošana – pārskatīts ziņojums" ("*Recovery of financial market infrastructures – Revised Report*", 2017. gads), kas pieejams SNB interneta vietnē www.bis.org. Attiecībā uz starptautiskajiem standartiem finanšu tirgu infrastruktūru noregulējumam sk. norādes, ko Finanšu stabilitātes padome (FSP) izklāstījusi dokumentam "Finanšu iestāžu efektīvu noregulējuma režīmu galvenās īpašības" pievienotajā 1. pielikuma II papildinājumā "Finanšu tirgu infrastruktūru (FTI) un FTI dalībnieku noregulējums" (*Key Attributes of Effective Resolution Regimes for Financial Institutions, II-Annex 1 – Resolution of Financial Market Infrastructures (FMIs) and FMI Participants*, 2014. gads), kas pieejams FSP interneta vietnē www.fsb.org. FSP 2017. gada jūlijā laida klajā sīkākas "Norādes par centrālo darījuma partneru noregulējumu un noregulējuma plānošanu" ("*Guidance on Central Counterparty Resolution and Resolution Planning*"). Arī šis dokuments ir pieejams FSP interneta vietnē.

⁽³⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2014/49/ES (2014. gada 16. aprīlis) par noguldījumu garantiju sistēmām (OV L 173, 12.6.2014., 149. lpp.).

⁽⁴⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1095/2010 (2010. gada 24. novembris), ar ko izveido Eiropas Uzraudzības iestādi (Eiropas Vērtspapīru un tirgu iestādi), groza Lēmumu Nr. 716/2009/EK un atceļ Komisijas Lēmumu 2009/77/EK (OV L 331, 15.12.2010., 84. lpp.).

⁽⁵⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 648/2012 (2012. gada 4. jūlijs) par ārpusbiržas atvasinātajiem instrumentiem, centrālajiem darījumu partneriem un darījumu reģistriem (OV L 201, 27.7.2012., 1. lpp.).

⁽⁶⁾ Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes regulai, ar kuru Regulu (ES) Nr. 1095/2010, ar ko izveido Eiropas Uzraudzības iestādi (Eiropas Vērtspapīru un tirgu iestādi), un Regulu (ES) Nr. 648/2012 groza attiecībā uz CDP atļauju piešķiršanā iesaistītajām procedūrām un iestādēm un trešo valstu CDP atzīšanas prasībām, COM(2017) 331 galīgā redakcija.

Tāpēc atbilstoši CDP atvēršanas un noregulējuma mehānismi, kas nodrošina šo risku efektīvu un savlaicīgu novēršanu, tieši attiecas uz centrālo banku pienākumu definēt un īstenot monetāro politiku, veicināt norēķinu sistēmu raitu darbību, sekmēt finanšu stabilitāti un vajadzības gadījumā uzraudzīt kredītiestādes. Turklāt centrālajām bankām vajadzētu ieņemt nozīmīgu lomu gan CDP atvēršanas un noregulējuma stratēģiju izstrādē, gan to izpildē, rīkojoties kā: a) pārraugiem; b) kritiski svarīgo maksājumu un norēķinu pakalpojumu sniedzējiem CDP; un c) iespējamiem tādas likviditātes sniedzējiem CDP un/vai galvenajiem klīringa dalībniekiem, par kuras sniegšanu lemj attiecīgās centrālās bankas saskaņā ar attiecīgajiem noteikumiem.

ECB uzsver, ka EVTI ir jāsadarbojas ne vien ar Eiropas Apdrošināšanas un aroda pensiju iestādi (EAAPI) un EBI ierosinātās regulas vajadzībām, bet arī ar ECB/ECBS saistībā ar to uzdevumu, proti, ECBS uzdevumu definēt un īstenot monetāro politiku un veicināt norēķinu sistēmu raitu darbību un ECB uzdevumu saistībā ar kredītiestāžu prudenciālo uzraudzību, izpildi⁽⁷⁾. Šajā sakarā emisijas ES centrālās bankas un CDP pārraugi būtu jāiesaista horizontālā sadarbībā, kas attiecas uz CDP atvēršanu un noregulējumu CDP visā Savienībā, kā paskaidrots 2.2. punktā, un tādu regulatīvo tehnisko standartu (RTS) izstrādāšanu, kuri ietver tehniskas detaļas attiecībā uz noregulējuma plāniem, noregulējamības novērtējumiem un noregulējuma kolēģiju darbību, kā izklāstīts 2.2., 2.4. un 2.5. punktā.

2.1.2. Balsstiesības noregulējuma kolēģijās

Saskaņā ar ierosinātās regulas 4. panta 1. un 2. punktu noregulējuma iestādei ir jānodibina, jāpārvalda un jāvada noregulējuma kolēģija, kuras sastāvā cita starpā ir "centrālās bankas, kas emitē nozīmīgākās Savienības valūtas, kurās denominēti finanšu instrumenti, kuriem veic klīringu"⁽⁸⁾, un "kompetentās iestādes, kuru pienākums ir uzraudzīt CDP klīringa dalībniekus, kuri veic uzņēmējdarbību trīs dalībvalstīs ar lielāko ieguldījumu CDP saistību neizpildes fondā"⁽⁹⁾.

Ja ECB vai nacionālā centrālā banka (NCB) pārstāv Eurosistēmas centrālās bankas, kuras kopā veido euro "emisijas centrālo banku", un ECB veic kredītiestāžu, kuras ir nozīmīgas CDP klīringa dalībnieces, prudenciālo uzraudzību, būtu jāpiešķir atsevišķas balsstiesības abu minēto funkciju izpildītājiem. Kā ECB jau uzsvērusi⁽¹⁰⁾, abas minētās funkcijas atšķiras, un tām ir dažādi mērķi, kā to atspoguļo ECB monetārās politikas un prudenciālās uzraudzības funkciju darbību nošķirtība.

2.1.3. Centrālās bankas kā klīringa dalībnieki

Ierosinātā regula⁽¹¹⁾ paredz noteikumus un procedūras attiecībā uz CDP, kam piešķirta atļauja saskaņā ar Regulu (ES) Nr. 648/2012, atvēršanu un noregulējumu. Tās noteikumi noteikti attiecas ne tikai uz CDP, bet arī uz CDP klīringa dalībniekiem, proti, klīringa dalībniekiem un klientiem⁽¹²⁾. ECBS dalībnieki savās darbībās, ko tie veic saskaņā ar Līgumu un nacionālajiem tiesību aktiem, var rīkoties gan klīringa dalībnieka, gan klienta statusā. Ja noregulējuma iestāde pēc savas izvēles nolemtu piemērot pozīciju un zaudējumu sadales instrumentus saskaņā ar ierosināto regulu, centrālajām bankām, kuras, veicot tiesību aktos paredzētās darbības, rīkojas CDP klīringa dalībnieka vai klienta statusā, būtu jāpiedalās finanšu zaudējumu segšanā. Tas radītu risku, ka šādi zaudējumi varētu negatīvi ietekmēt centrālo banku bilanču pozīcijas un reputāciju. Turklāt ierosinātajā režīmā būtu jāņem vērā centrālo banku kā CDP klīringa dalībnieku īpašās iezīmes, vienlaikus ievērojot CDP iespējamo grūtību galveno cēloni, proti, viena vai vairāku tā klīringa dalībnieku saistību neizpildi. Centrālās bankas atšķiras no citiem klīringa dalībniekiem, jo centrālās bankas atbilstoši to būtībai ir maksātspējīgas un grūtību neapdraudētas, kas izriet no to īpašā statusa saistībā ar to pilnvaru publisko tiesību jomas raksturu. Tā kā iespējamība, ka centrālās

(7) Sk. Padomes Regulu (ES) Nr. 1024/2013 (2013. gada 15. oktobris), ar ko Eiropas Centrālajai bankai uztic īpašus uzdevumus saistībā ar politikas nostādņēm, kas attiecas uz kredītiestāžu prudenciālo uzraudzību (OV L 287, 29.10.2013., 63. lpp.).

(8) Sk. ierosinātās regulas 4. panta 2. punkta h) apakšpunktu.

(9) Sk. ierosinātās regulas 4. panta 2. punkta c) apakšpunktu.

(10) Sk. ECB viedokli Eiropas Komisijas rīkotajā apspriešanās par Eiropas Tirdzniecības infrastruktūras regulas pārskatīšanu, pieejams ECB interneta vietnē www.ecb.europa.eu.

(11) Sk. ierosinātās regulas 1. pantu.

(12) Sk. ierosinātās regulas 2. panta 17. punktu.

bankas kā CDP klīringa dalībnieki rada riskus, ir ierobežota, daži CDP atļauj centrālo banku dalību klīringa dalībnieku statusā saskaņā ar grozītiem nosacījumiem. Tāpēc ir grūti piekrist tam, ka tādiem CDP klīringa dalībniekiem kā centrālās bankas, kas nerada riskus CDP, kuros tās piedalās, būtu jāsedz attiecīgā CDP grūtību radītās izmaksas, tostarp noregulējuma scenārija gadījumā. Visbeidzot, lai nodrošinātu konsekvenču ar ierosinātās regulas mērķiem, ir svarīgi izvairīties no morālā kaitējuma vai nepareiza priekšstata radīšanas par centrālo banku funkcijām. Tādu riska darījumu skaita pieaugums, kuri ECBS dalībniekiem ir ar grūtībās nonākušu CDP, būtu pretrunā ar ierosinātās regulas pamatojumu, proti, novērst publiskā sektora līdzekļu izmantošanu CDP grūtību novēršanai. Tāpēc ECB ierosina paredzēt ECBS dalībniekiem, kuri rīkojas CDP klīringa dalībnieku statusā, atbrīvojumu no ierosinātās regulas 28. līdz 31. pantā paredzēto pozīciju un zaudējumu sadales instrumentu piemērošanas tiem.

2.1.4. Centrālās bankas kā noregulējuma iestādes

Ierosinātā regula paredz, ka NCB var tikt izraudzītas par CDP noregulējuma iestādēm⁽¹³⁾. Vienlaikus NCB ir tiesību aktos paredzēta loma veicināt norēķinu sistēmu vienmērīgu darbību un palīdzēt sekmīgi īstenot politiku, kas attiecas uz finanšu sistēmas stabilitāti, kas papildina dalīšanos ar attiecīgajām zināšanām finanšu tirgu infrastruktūru jomā. Neierobežojot esošo tiesību aktos paredzēto lomu, ja dalībvalsts saskaņā ar ierosināto regulu izraugās NCB par CDP noregulējuma iestādi, ECB būtu jāizvērtē sīkāka informācija par ierosināto minētā uzdevuma piešķiršanu NCB saistībā ar Līguma 123. pantā paredzēto monetārās finansēšanas aizliegumu⁽¹⁴⁾.

Turklāt, lai gan saskaņā ar ierosināto regulu NCB (noregulējuma iestādes statusā) var pilnībā vai daļēji piederēt pagaidu CDP⁽¹⁵⁾, NCB nedrīkst pārņemt vai finansēt pagaidu CDP saistības. Ja centrālajai bankai ir īpašuma tiesības uz šādu struktūru, tai jebkuros apstākļos vienmēr jāievēro Līguma 123. pantā paredzētais monetārās finansēšanas aizliegums, un īpašuma tiesības nedrīkst ietekmēt tās finansiālo un institucionālo neatkarību⁽¹⁶⁾. ECB tāpat uzsver, ka saskaņā ar Līguma 123. pantu, kurš cita starpā arī aizliedz finansēt valsts sektora saistības pret trešām personām, NCB nedrīkst finansēt papildu finansēšanas mehānismus⁽¹⁷⁾, kurus uzskata par nepieciešamiem, lai nodrošinātu noregulējuma instrumentu efektīvu izmantošanu⁽¹⁸⁾. Tas neierobežo centrālo banku kompetenci atsevišķi no iespējamās noregulējuma iestādes funkciju izpildes neatkarīgi un patstāvīgi lemt par centrālo banku likviditātes nodrošinājuma sniegšanu maksātspējīgām struktūrām saskaņā ar attiecīgajiem noteikumiem un atbildīgi Līgumā paredzētajam monetārās finansēšanas aizliegumam.

2.2. ETIR kolēģijas, noregulējuma kolēģijas un EVTI noregulējuma komiteja

ECB atbalsta kopējo režīmu ETIR kolēģiju un noregulējuma kolēģiju darbībai attiecībā uz sadarbību atveseļošanas plānošanas, noregulējuma plānošanas, noregulējamības novērtējumu un noregulējuma jomās. Ņemot vērā vajadzību iesaistīt centrālās bankas un banku uzraudzības iestādes gan CDP atveseļošanas un noregulējuma stratēģiju izstrādē, gan to izpildē, ECB tomēr iesaka paredzēt, ka RTS, kuri attiecas uz noregulējuma kolēģiju darbību, būtu jāizstrādā ciešā sadarbībā ar ECBS, tostarp arī ar ECB tās prudenciālās uzraudzības uzdevumu izpildes gaitā, un EBI.

Turklāt, kā minēts 1.2.3. punktā, atsevišķo CDP mēroga kolēģiju mehānismi būtu jāpapildina ar horizontālu struktūru, lai atveseļošanas un noregulējuma režīmā tiktu ņemti vērā CDP visā Savienībā. Lai sekmētu atveseļošanas un noregulējuma mehānismu saskaņotu pieeju un efektīvu mijiedarbību, aptverot CDP visā Savienībā, EVTI būtu jāizvērtē CDP atveseļošanas un noregulējuma mehānismu kopējā ietekme uz Savienības finanšu stabilitāti,

⁽¹³⁾ Sk. ierosinātās regulas 3. panta 1. punktu.

⁽¹⁴⁾ Sk. 2.2. un 2.3. punktu Atzinumā CON/2017/2. Visi ECB atzinumi ir publicēti ECB interneta vietnē www.ecb.europa.eu.

⁽¹⁵⁾ Sk. ierosinātās regulas 42. panta 2. punktu.

⁽¹⁶⁾ Sk. 3.3. punktu Eiropas Centrālās bankas Atzinumā CON/2012/99 (2012. gada 29. novembris) par priekšlikumu direktīvai, ar ko izveido kredītiestāžu un ieguldījumu sabiedrību sanācības un noregulējuma režīmu (OV C 39, 12.2.2013., 1. lpp.).

⁽¹⁷⁾ Sk. ierosinātās regulas 44. pantu.

⁽¹⁸⁾ Sk. 3.4. punktu Atzinumā CON/2012/99.

izmantojot regulārus stresa testus un krīzes simulācijas attiecībā uz iespējamiem sistēmas mēroga stresa notikumiem. Ņemot vērā atveseļošanas un noregulējuma procesa īpatnības CDP gadījumā, nepieciešams apvienots novērtējums par CDP atveseļošanas un noregulējuma mehānismu ietekmi. Pretstatā spēkā esošajiem mehānismiem, kas paredzēti bankām, CDP noregulējums ir vislielākajā mērā balstīts uz atveseļošanas procesu. Saskaņā ar ierosināto regulu noregulējuma iestādēm, ievērojot dažas atkāpes, pirms jebkādu noregulējuma instrumentu izmantošanas ir jāizpilda CDP esošās vai atlikušās līgumsaistības⁽¹⁹⁾. Turklāt noregulējumā CDP klīringa dalībniekiem ir tiesības uz kompensāciju, ja pēc atkāpšanās no CDP darbības noteikumiem CDP klīringa dalībnieki ir sliktākā situācijā nekā likvidācijas gadījumā⁽²⁰⁾.

Atšķirībā no bankām CDP paši neuzņemas finanšu risku, bet pārvalda to savu klīringa dalībnieku vārdā, bet pozīciju un zaudējumu sadales instruments pamatā ir vērsts uz CDP klīringa dalībniekiem. Ņemot vērā iepriekš minēto, CDP uzraudzības iestādēm, CDP noregulējuma iestādēm un banku uzraudzības iestādēm atveseļošanas un noregulējuma plānošanas gaitā būtu cieši jāsadarbjas, lai bankas varētu pienācīgi sagatavoties un pārvaldīt attiecīgās saistības, tādējādi arī mazinot risku, ka CDP atveseļošanas un noregulējums varētu izplatīt negatīvo ietekmi pārējā finanšu sistēmā. Tāpat vajadzīga cieša koordinācija ar centrālajām bankām, kas pilda emisijas un pārraugu centrālo banku funkcijas, kā izklāstīts 2.1.1. punktā. Tāpēc EVTI savu horizontālo uzdevumu, kas attiecas uz atveseļošanas un noregulējuma plānošanu, izpildes gaitā būtu jāsadarbjas ar ECBS un banku uzraudzības iestādēm, tostarp arī ar ECB tās prudenciālās uzraudzības uzdevumu izpildes gaitā. Saskaņā ar minēto ierosinātajā regulā būtu jāiekļauj arī vispārīgāka prasība, ka EVTI sadarbojas ar ECBS.

Visbeidzot, tiklīdz būs pabeigta pašreizējā ar Komisijas 2017. gada 13. jūnija priekšlikumu uzsāktā Savienības tiesību aktu par CDP uzraudzību pārskatīšana, var rasties nepieciešamība pārskatīt ECB nostāju attiecībā uz iestādi, kurai būtu jāpiešķir pilnvaras veikt CDP atveseļošanas un noregulējuma pasākumu horizontālu novērtēšanu.

2.3. Atveseļošanas plānošana

2.3.1. Atveseļošanas plānu saturs

Ierosinātajā regulā paredzētais atveseļošanas plānu saturs būtu jāprecizē. Jo īpaši būtu nepārprotami jāprecizē atveseļošanas plānošanas galvenais mērķis, proti, nodrošināt tādu atveseļošanas instrumentu kopuma pieejamību, ar kuriem iespējams visaptveroši un efektīvi veikt CDP nesegto zaudējumu sadali, segt likviditātes trūkumu, līdzsvarot bilanci un papildināt finanšu resursus, tostarp CDP paša kapitālu, lai tas varētu turpināt sniegt kritiski svarīgus pakalpojumus.

Lielā mērā saglabājot līdzību ar ierosinātās regulas noteikumiem par noregulējuma plānu saturu⁽²¹⁾, būtu vismaz jāparedz, ka CDP arī savos atveseļošanas plānos nošķir iespējamus stresa scenārijus, kuru iemesls ir klīringa dalībnieka saistību neizpilde, no tādiem, kuriem ir citi iemesli, un ņem vērā šos atveseļošanas scenārijus apvienojumā ar iespējamiem sistēmas mēroga notikumiem. Attiecībā uz saistību neizpildes radītiem zaudējumiem būtu svarīgi nodrošināt, lai scenāriji ir pietiekami stingri, un tāpēc CDP vajadzētu būt pienākumam ņemt vērā, ka varētu iestāties vismaz divu tās lielāko klīringa dalībnieku saistību neizpilde. Attiecībā uz zaudējumiem, kas nav saistīti ar saistību neizpildi, CDP saskaņā ar *CPMI and IOSCO* 2017. gadā pieņemto ziņojumu par atveseļošanu⁽²²⁾ vajadzētu būt nepārprotamam pienākumam ņemt vērā ieguldījumu zaudējumus, vispārējos uzņēmējdarbības zaudējumus un attiecīgos gadījumos riskus, kas rodas, ja trešā puse neizpilda CDP kritiski svarīgu funkciju.

Saglabājot līdzību ar ierosinātās regulas prasībām noregulējuma plāniem⁽²³⁾, būtu arī nepārprotami jāprecizē, ka atveseļošanas plānos nedrīkst paredzēt ne vien ārkārtas finansiālo atbalstu no publiskā sektora līdzekļiem, bet arī centrālās bankas ārkārtas likviditātes palīdzību vai centrālās bankas likviditātes palīdzību ar nestandarta nosacījumiem attiecībā uz nodrošinājumu, termiņu un procentu likmi.

⁽¹⁹⁾ Sk. ierosinātās regulas 27. panta 3. un 4. punktu.

⁽²⁰⁾ Sk. ierosinātās regulas 27. panta 5. punktu.

⁽²¹⁾ Sk. ierosinātās regulas 13. panta 3. punktu.

⁽²²⁾ Sk. 2. zemsvītras piezīmi.

⁽²³⁾ Sk. ierosinātās regulas 13. panta 4. punktu.

Atvaseļošanas plāniem noteiktās prasības, ka ņem vērā visu to ieinteresēto personu intereses, kurus, visticamāk, šis plāns skars, un nodrošina, ka klīringa dalībnieku riska pozīcijas attiecībā uz CDP nav neierobežotas, būtu jāpārvieta no ierosinātās regulas pielikuma uz pamattektu, jo šīs prasības ir ļoti būtiskas.

Visbeidzot, ir jāprecizē zaudējumu sadales rīku secība atvaseļošanas plānos. Ņemot vērā to, cik svarīgi ir tas, ka klīringa dalībnieki pēc iespējas lielākā mērā spēj izmērīt, pārvaldīt un kontrolēt iespējamus riskus, kas saistīti ar atvaseļošanu, priekšroka jādod instrumentiem, kurus var pilnībā aprēķināt *ex ante* (piemēram, ierobežotajiem skaidras naudas pieprasījumiem), iespējamiem riskiem lielā mērā esot atkarīgiem no tirgus izmaiņām un pozīcijām, kas būs nenoteiktas nākotnē, kad tiks uzsākta atvaseļošana.

2.3.2. Atvaseļošanas plānu novērtēšana

ECB atzinīgi vērtē noregulējuma iestādes lomu, saskaņā ar kuru tā izskata atvaseļošanas plānu, lai apzinātu jebkurus pasākumus, kas varētu negatīvi ietekmēt CDP noregulējamību, un sniedz ieteikumus kompetentajām iestādēm šajos jautājumos ⁽²⁴⁾. Šis ir kritiski svarīgs aizsardzības pasākums, ņemot vērā to, ka CDP atvaseļošanas plāni kalpo kā CDP noregulējuma sākuma punkts. Lai nodrošinātu šī noteikuma efektīvu darbību, ECB iesaka precizēt, ka noregulējuma iestāde var veikt pārskatīšanu ne vien atvaseļošanas plāna sākotnējās apstiprināšanas posmā, bet arī vēlāk, kad noregulējuma iestāde veic vai atjaunina savu CDP noregulējamības novērtējumu. Tas ir svarīgi, jo noregulējuma iestādes, visticamāk, veiks noregulējuma plānošanu un noregulējamības novērtējumu tikai pēc atvaseļošanas plāna izstrādes pabeigšanas.

2.3.3. Atvaseļošanas plānu koordinēšanas procedūra

ECB uzskata, ka balsošanas procedūra, kuru paredzēts lietot saskaņā ar Regulu (ES) Nr. 648/2012 izveidotajām kolēģijām ⁽²⁵⁾, būtu jāaskaņo ar kolēģijas lēmumu pieņemšanas procedūru, kas noteikta minētās regulas 17. panta 4. punktā un 19. pantā. Jauns noteikums, ka, kolēģijai noteiktā periodā nespējot pieņemt vienbalsīgu lēmumu, ar divu trešdaļu vairākumu pieņemts kolēģijas lēmums rada pamatu EVTI starpniecības izmantošanai ⁽²⁶⁾, visticamāk, efektīvāk sekmētu kolēģijas lēmumu savlaicīgu pieņemšanu un mazinātu vajadzību pēc EVTI starpniecības kolēģijas lēmumu pieņemšanā. Turklāt šī pieeja stiprinātu visu to attiecīgo kompetento iestāžu iesaistīšanos, kuras varētu ietekmēt kolēģijas lēmums.

2.4. Noregulējuma plānošana

2.4.1. Noregulējuma plānu saturs

Atbilstoši 2.3.1. punktā izklāstītajiem ECB ieteikumiem, kas attiecas uz atvaseļošanas plānu saturu, ECB uzskata, ka noregulējuma plānos būtu sīkāk jānošķir grūtību scenāriji, kuru iemesls nav klīringa dalībnieka saistību neizpilde ⁽²⁷⁾. Lai nodrošinātu, ka noregulējuma plāni pietiekami aptver scenārijus, kas aptver vairāk nekā tikai "ārkārtējus, bet iespējamus" apstākļus, no saistību neizpildes scenāriju viedokļa noregulējuma plānā būtu jāņem vērā ne tikai viena vai vairāku CDP klīringa dalībnieku saistību neizpilde ⁽²⁸⁾, bet arī vismaz trīs tādu klīringa dalībnieku saistību neizpilde, ar kuriem CDP ir lielākie riska darījumi, ņemot vērā arī to, ka saskaņā ar Regulu (ES) Nr. 648/2012 CDP jau tiek prasīts turēt pietiekamus finanšu līdzekļus, lai izturētu vismaz to divu klīringa dalībnieku, ar ko tam ir lielāki riska darījumi, saistību neizpildes sekas.

⁽²⁴⁾ Sk. ierosinātās regulas 10. panta 4. punktu.

⁽²⁵⁾ Sk. ierosinātās regulas 12. panta 2. līdz 5. punktu.

⁽²⁶⁾ Tas nozīmē, ka tad, ja kolēģijas locekļi ar divu trešdaļu vairākumu ir izteikuši negatīvu atzinumu par atvaseļošanas plānu, jebkura attiecīgā iestāde var šo lietu nodot EVTI starpniecībai.

⁽²⁷⁾ Sk. ierosinātās regulas 13. panta 3. punktu.

⁽²⁸⁾ Sk. ierosinātās regulas 13. panta 3. punkta a) apakšpunkta i) punktu.

ECB atzinīgi vērtē prasību noregulējuma plānā neparedzēt ārkārtas finansiālo atbalstu no publiskā sektora līdzekļiem, centrālās bankas ārkārtas likviditātes palīdzību vai centrālās bankas likviditātes palīdzību ar nestandarta nosacījumiem attiecībā uz nodrošinājumu, termiņu un procentu likmi⁽²⁹⁾. Ņemot vērā to, cik svarīgi ir ierobežot nodokļu maksātāju iespējamus zaudējumus noregulējumā, ECB vienlaikus iesaka ierosinātajā regulā iekļaut arī nepārprotamu prasību, ka noregulējuma iestāde balstās uz piesardzīgiem pieņēmumiem par finanšu resursiem, kas var būt vajadzīgi noregulējuma mērķu sasniegšanai, un resursiem, kuriem vajadzētu būt pieejamiem saskaņā ar CDP noteikumiem un mehānismiem noregulējuma sākumā brīdī.

Lai nodrošinātu noregulējuma plāna galveno aspektu⁽³⁰⁾ un starptautisko standartu labāku saskaņotību, ECB iesaka pievienot noregulējuma plānu obligātajam saturam šādus elementus.

- Prognoze par laikposmu, kurā jāpapildina CDP finanšu resursi (t. i., fonds saistību neizpildes gadījumiem un regulatīvais kapitāls).
- Apraksts par vispārīgo pieeju un lēmumu pieņemšanas procesiem, ko noregulējuma galvenajās jomās ievēro noregulējuma iestāde, lai sekmētu plānošanu un paredzamo noregulējuma darbību pārskatāmību ieinteresēto personu vajadzībām⁽³¹⁾. Tajā būtu jāietver: a) paredzamā noregulējuma iestādes pieeja, uz kuras pamata lemj uzsākt noregulējumu, tostarp galvenie rādītāji, kuri ietekmētu noregulējuma iestādes izvēli, pieņemot lēmumu veikt CDP noregulējumu saskaņā ar kādu no dažādiem noregulējuma scenārijiem, kas ir vai nav saistīti ar saistību neizpildi; un b) ciktāl noregulējuma iestādei ir jāatkāpjas no CDP noteikumiem un mehānismiem, paredzamā noregulējuma iestādes vispārējā pieeja zaudējumu aprēķināšanai un sadalei, tostarp paredzamā dažādu zaudējumu sadales instrumentu izvēle un secība, un paredzami noregulējuma iestādes piemērojamie aizsardzības pasākumi, lai nodrošinātu principu “neviens kreditors nav sliktākā situācijā”, un šiem mērķiem vajadzīgais novērtējums par zaudējumiem hipotētiskā pretmeta scenārijā.
- Apraksts par informācijas apmaiņas kārtību noregulējuma kolēģijā noregulējuma laikā⁽³²⁾.

ECB atzinīgi vērtē to, ka ierosinātā regula paredz izstrādāt RTS, kuri ietver tehniskas detaļas attiecībā uz noregulējuma plāniem⁽³³⁾. Tomēr ECB uzsver, ka šie RTS būtu jāizstrādā ciešā sadarbībā ar ECBS, tostarp arī ar ECB tās prudenciālās uzraudzības uzdevumu izpildes gaitā, un EBI. Īpaši svarīga ir ECBS iesaistīšana, jo emisijas centrālajām bankām ir nozīmīga loma, sekmējot nepārtrauktu pieeju kritiski svarīgiem maksājumu un norēķinu pakalpojumiem un sniedzot likviditātes nodrošinājumu saskaņā ar savām attiecīgajām pilnvarām.

2.4.2. Noregulējuma plānu koordinēšanas procedūra

Atbilstoši 2.3.3. punktā izklāstītajiem ECB ieteikumiem, kas attiecas uz atveseļošanas plānu koordinēšanas procedūru, ECB uzskata, ka balsošanas procedūra, kura noregulējuma kolēģijām jālieto saistībā ar noregulējuma plāniem⁽³⁴⁾, būtu jāsaista ar procedūru, kas noteikta Regulas (ES) Nr. 648/2012 17. panta 4. punktā un 19. pantā.

2.5. Noregulējamība

2.5.1. Noregulējamības novērtējumu saturs

ECB uzskata, ka tehniskie aspekti, kuri noregulējuma iestādei jāņem vērā, novērtējot CDP noregulējamību, būtu jānosaka RTS, nevis ierosinātās regulas pielikumā⁽³⁵⁾. Šie RTS būtu jāizstrādā ciešā sadarbībā ar ECBS, tostarp arī ar ECB tās prudenciālās uzraudzības uzdevumu izpildes gaitā, un EBI.

⁽²⁹⁾ Sk. ierosinātās regulas 13. panta 4. punktu.

⁽³⁰⁾ Sk. ierosinātās regulas 13. panta 6. punktu.

⁽³¹⁾ Sk. FSP “Norāžu par centrālo darījuma partneru noregulējumu un noregulējuma plānošanu” 7.5. iedaļas i) un v) punktu.

⁽³²⁾ Turpat, 7.5. iedaļas xiii) punkts.

⁽³³⁾ Sk. ierosinātās regulas 13. panta 8. punktu.

⁽³⁴⁾ Sk. ierosinātās regulas 15. pantu.

⁽³⁵⁾ Sk. ierosinātās regulas 16. panta 4. punktu.

ECB atzinīgi vērtē to, ka gadījumā, ja pieejamo noregulējuma finansējumu uzskata par nepietiekamu, noregulējuma iestādei ir pilnvaras pieprasīt CDP nodalīt līdzekļus, lai palielinātu spēju absorbēt zaudējumus, veikt rekapitalizāciju un papildināt priekšfinansētus līdzekļus⁽³⁶⁾. Šo pilnvaru izpildes vajadzībām noregulējamības novērtējuma RTS būtu jānosaka minimālie kritēriji, kas jāņem vērā noregulējuma iestādēm, novērtējot CDP noregulējuma finansējuma pietiekamību. Šis aspekts ierosinātajā regulā šobrīd nav ietverts⁽³⁷⁾. Noregulējuma iestādei būtu jāņem vērā vismaz šādi elementi⁽³⁸⁾:

— tādu noregulējuma scenāriju gadījumā, kas ir saistīti ar saistību neizpildi: a) riska pazīmes, klīringam pakļauto produktu sarežģītība un cenu nenoteiktība, un ar to saistītā sākotnējās rezerves un mainīgās rezerves aprēķinos iespējamā kļūdas norma; b) attiecīgā tirgus apjoms, struktūra un likviditāte stresa apstākļos; c) tādu klīringa dalībnieku saistību neizpildes gadījumu skaits, kurus “ārkārtējos, bet iespējamos” apstākļos būs iespējams segt ar pieejamiem priekšfinansētajiem līdzekļiem un līgumā noteiktu vēlāku iemaksu līdzekļiem; d) tādu instrumentu kā dažu līgumu izbeigšana un mainīgās rezerves peļņas novērtējuma diskonts pieejamība un iespējamā ietekme uz iesaistītajiem klīringa dalībniekiem; un e) ticamības pakāpe tam, ka ar nesegtiem mehānismiem varēs segt CDP iespējamās vajadzības, un

— attiecībā uz visiem zaudējumu veidiem arī CDP aizvietojamība tirgū, kurā tas sniedz pakalpojumus, un nesegto kredītzaudējumu segšanai iespējami pieejamu papildu mehānismu, piemēram, apdrošināšanas līgumu vai mātesuzņēmumu garantiju, ticamība.

Turklāt, tā kā saskaņā ar 17. panta 7. punkta l) apakšpunktu noteikto noregulējuma iestādes prasību CDP emitēt rekapitalizējamas saistības kā zaudējumu segšanas instrumentu var būt grūti līdzsvarot ar CDP kā risku pārvaldītāju lomu un uzņēmējdarbības modeli, pirms šādu pilvaru izmantošanas būtu jāveic rūpīgs ietekmes novērtējums.

Visbeidzot, izstrādājot noregulējamības novērtējuma RTS, EVTI būtu jāņem vērā topošie novērtējumi vai ziņojumi, ko FSP sastāda attiecībā uz finanšu resursiem CDP noregulējumam⁽³⁹⁾.

2.5.2. Noregulējamības novērtējumu koordinēšanas procedūra

Atbilstoši 2.3.3. un 2.4.2. punktā izklāstītajiem ECB ieteikumiem, kas attiecas uz atvērto un noregulējuma plānu koordinēšanas procedūru, ECB uzskata, ka balsošanas procedūra, kura noregulējuma kolēģijām jālieto saistībā ar noregulējamības novērtējumiem⁽⁴⁰⁾, būtu jānosaka ar procedūru, kas noteikta Regulas (ES) Nr. 648/2012 17. panta 4. punktā un 19. pantā.

2.6. Noregulējums

2.6.1. Noregulējuma mērķi

ECB uzskata, ka noregulējuma mērķis, proti, aizsargāt publiskā sektora līdzekļus, maksimāli samazinot paļaušanos uz ārkārtas finansiālo atbalstu no publiskā sektora līdzekļiem⁽⁴¹⁾, būtu jāpaplašina, iekļaujot tiešu atsauci uz to, ka jāmazina iespējamie zaudējumu riski nodokļu maksātājiem, jo veidi, kādos publiskā sektora finansējuma mehānismi īsteno principu, ka jāmazina iespējamie riski nodokļu maksātājiem, var atšķirties.

⁽³⁶⁾ Sk. ierosinātās regulas 17. panta 7. punkta l) apakšpunktu.

⁽³⁷⁾ Sk. ierosinātās regulas pielikuma C iedaļu par jautājumiem, kas noregulējuma iestādei jāizskata, novērtējot CDP noregulējamību.

⁽³⁸⁾ Sk. FSP “Norāžu par centrālo darījuma partneru noregulējumu un noregulējuma plānošanu” 6. iedaļu.

⁽³⁹⁾ FSP turpinās darbu attiecībā uz finanšu resursiem CDP noregulējumam un, ņemot vērā papildu analīzi un pieredzi, kas gūta noregulējuma plānošanas gaitā, līdz 2018. gada beigām noteiks, vai ir vajadzīga papildu norādes. Sk. FSP “Norāžu par centrālo darījuma partneru noregulējumu un noregulējuma plānošanu” ievadu.

⁽⁴⁰⁾ Sk. ierosinātās regulas 18. pantu.

⁽⁴¹⁾ Sk. ierosinātās regulas 21. panta 1. punkta d) apakšpunktu.

2.6.2. Noregulējuma nosacījumi

Tā kā robežu starp atveseļošanu un noregulējumu ir ļoti grūti noteikt iepriekš (*ex ante*) un, lai nodrošinātu efektīvu noregulējumu un novērstu nevajadzīgu ekonomiskās vērtības samazināšanos, ir ļoti svarīgi uzsākt noregulējumu atbilstošā brīdī, būtiska nozīme ir kompetento iestāžu un noregulējuma iestāžu ciešai sadarbībai periodā pirms noregulējuma. Tāpēc ECB uzskata, ka kompetentajai iestādei bez kavēšanās un pēc savas iniciatīvas būtu jāsniedz noregulējuma iestādei jebkura informācija, kas parāda, ka CPP ir grūtības vai varētu būt grūtības, un nebūtu jārikojas tikai pēc noregulējuma iestādes informācijas pieprasījuma ⁽⁴²⁾.

Turklāt, ņemot vērā mērķi saglabāt sistēmisku stabilitāti, CDP atveseļošanas un noregulējuma prioritāte ir izvairīties no neprognozējamām un būtiskiem zaudējumiem CDP klīringa dalībniekiem. CDP atveseļošana un noregulējuma nebūs efektīva, ja tā galvenokārt balstīsies uz cerībām, ka klīringa dalībnieki varēs uzņemties būtiskas maksājumu saistības. Citu klīringa dalībnieku iespējamās neveiksmes pēkšņu risku dēļ, ko viņi nespēj pārvaldīt, varētu arī saasināt esošās spriedzes finanšu sistēmā, īpaši ņemot vērā CDP savstarpējās saiknes. Tādēļ zaudējumu sadales instrumentu izmantošana, kas saistīta ar ļoti būtiskām, neparedzamām izmaksām klīringa dalībniekiem, vislabāk būtu jāveic noregulējuma iestādei nevis atveseļošanas ietvaros pašam CDP. Noregulējuma iestāde visticamāk būs labākā situācijā nekā CDP, lai izvērtētu konkrētas rīcības ietekmi uz finanšu stabilitāti. Ņemot to vērā, ECB iesaka ierosinātajā regulā precizēt, ka noregulējuma iestādei atļauts veikt noregulējuma pasākumus gadījumos, kuros CDP: a) nespēj vai iespējams nespēs atjaunot sabalansētas finanses un sadalīt neatmaksātos zaudējumus; vai b) varēs atjaunot sabalansētas finanses un sadalīt neatmaksātos zaudējumus tikai ar atveseļošanas darbībām, kas var radīt būtiskus un neprognozējamus zaudējumus CDP klīringa dalībniekiem

2.6.3. Noregulējuma instrumenti

Lai ierobežotu morālo kaitējumu un mazinātu nodokļu maksātāju iespējamus zaudējumus, valdības stabilizācijas instrumentu ⁽⁴³⁾ izmantošana būtu ne tikai jāapstiprina saskaņā ar Savienības valsts atbalsta regulējumu ⁽⁴⁴⁾, bet arī jābalsta uz ticamiem mehānismiem, lai savlaicīgi un visaptveroši atgūtu jebkurus attiecīgos līdzekļus.

ECB attiecībā uz pozīciju sadales instrumentiem uzskata, ka dažu līgumu izbeigšanai principā būtu dodama priekšroka attiecībā pret visu līgumu izbeigšanu, jo vispārējais noregulējuma mērķis ir saglabāt CDP kritiski svarīgo funkciju nepārtrauktību. Tāpēc tā iesaka visu līgumu izbeigšanu piemērot tikai tad, ja noregulējuma iestāde uzskata, ka neviena cita iespēja nenodrošinātu labāku iznākumu finanšu stabilitātei.

2.6.4. Noregulējuma finansēšana

Tā kā ierosinātās regulas galvenais mērķis ir novērst nodokļu maksātāju iespējamus zaudējumus CDP noregulējumā, ECB uzskata, ka noteikumos par valdības stabilizācijas instrumentiem nav pietiekami skaidri noteikti vajadzīgie aizsardzības pasākumi. Saskaņā ar FSP starptautiskajām norādēm ⁽⁴⁵⁾ ierosinātajā regulā būtu jāpapildina valdības stabilizācijas instrumentu izmantošanas nosacījumi, kā galējo līdzekli iekļaujot vismaz prasību, ka noregulējuma iestādes: a) nosaka skaidru grafiku jebkuru attiecīgo līdzekļu atgūšanai; un b) nodrošina, ka pastāv efektīvi un ticami mehānismi minēto resursu atgūšanai. Šajā kontekstā ECB arī uzskata, ka būtu jāpaplašina to izdevumu atgūšana, kas radušies saistībā ar valdības finanšu stabilizācijas instrumentu izmantošanu ⁽⁴⁶⁾. ECB atbalsta

⁽⁴²⁾ Sk. ierosinātās regulas 22. panta 1. punktu.

⁽⁴³⁾ Sk. ierosinātās regulas 27. pantu.

⁽⁴⁴⁾ Tādā nozīmē, kura atbilst definīcijai, kas noteikta 2. panta 1. punkta 53. apakšpunktā Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā 2014/59/ES (2014. gada 15. maijs), ar ko izveido kredītiestāžu un ieguldījumu brokeru sabiedrību atveseļošanas un noregulējuma režīmu un groza Padomes Direktīvu 82/891/EEK un Direktīvas 2001/24/EK, 2002/47/EK, 2004/25/EK, 2005/56/EK, 2007/36/EK, 2011/35/ES, 2012/30/ES un 2013/36/ES, un Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 1093/2010 un (ES) Nr. 648/2012 (OV L 173, 12.6.2014., 190. lpp.), proti, "regulējums, kas noteikts saskaņā ar LESD 107., 108. un 109. pantu, kā arī noteikumiem un visiem Savienības aktiem, tostarp pamatnostādņiem un paziņojumiem, kuri izstrādāti vai pieņemti atbilstoši LESD 108. panta 4. punktam vai 109. pantam".

⁽⁴⁵⁾ Sk. FSP "Norāžu par centrālo darījuma partneru noregulējumu un noregulējuma plānošanu" 6. iedaļu.

⁽⁴⁶⁾ Sk. ierosinātās regulas 27. panta 9. punktu.

esošajā priekšlikumā paredzēto, ka izdevumi sākotnēji būtu jāatgūst no neregulējamā CDP, tā pircēja vai no ieņēmumiem, kas gūti, izbeidzot pagaidu CDP darbību. Tomēr šie avoti var izrādīties nepietiekami visu radušos izdevumu segšanai. Tāpēc būtu jāparedz prasība, ka neregulējuma iestādes arī pēc notikušā fakta (*ex post*) tiecas atgūt publiskā sektora līdzekļus no klīringa dalībniekiem saskaņā ar CDP noteikumiem un mehānismiem, vienlaikus mazinot riskus finanšu stabilitātei.

2.7. *Princips “neviens kreditors necieš lielākus zaudējumus kā maksātnespējas procedūrā”*

Princips “neviens kreditors necieš lielākus zaudējumus kā maksātnespējas procedūrā” (NCWO) ir kritiski svarīgs aizsardzības pasākums, lai nodrošinātu, ka neregulējamā attiecībā uz CDP dalībniekiem, akcionāriem un citiem kreditoriem nerīkotos mazāk labvēlīgi kā hipotētiskā alternatīva scenārija gadījumā, kurā nebūtu iesaistījusies neregulējuma iestāde un CDP tiktu likvidēta saskaņā ar piemērojamo maksātnespējas tiesību aktu. Vienlaikus ir svarīgi, ka novērtēšanas metodoloģija, kas ir NCWO principa piemērošanas pamatā, pienācīgi atspoguļo CDP neregulējuma saglabātās darbības nepārtrauktības patieso vērtību, lai novērstu pārmērīgas attiecīgo ieinteresēto personu celtas kompensācijas prasības. Vajadzību pēc taisnīgas un līdzsvarotas pieejas šajā sakarā pastiprina saistītie riski publiskajam sektoram, jo finanšu slogu tādējādi uzņemas nodokļu maksātāji. Darbības nepārtrauktības, ko saglabājis CDP neregulējums, patiesās vērtības pienācīga ņemšana vērā ir būtisks apsvērums CDP neregulējuma kontekstā, kuru būtu plānots izmantot tikai īpaši sarežģītu tirgus notikumu gadījumos, kad CDP kritiski svarīgo funkciju pārtraukšana, visticamāk, būtu saistīta ar finanšu vērtības samazināšanos lielā mērogā un ļoti ierobežotām divpusēju klīringa alternatīvu iespējām.

Ņemot vērā iepriekš minēto, ECB uzskata, ka patiess CDP novērtējums, lai piemērotu principu “neviens kreditors necieš lielākus zaudējumus kā maksātnespējas procedūrā”, būtu ne vien jāveic attiecībā uz aktīviem un saistībām, kas atspoguļoti CDP bilancē neregulējuma uzsākšanas brīdī, bet arī jābalsta uz visaptverošāku un reālistisku novērtējumu par CDP vērtību tās likvidācijas gadījumā, pilnībā ņemot vērā tās zaudējumus, aizstāšanas izmaksas un vērtības samazināšanos, ko izraisītu CDP pakalpojumu izbeigšana vai tā likvidācija.

2.8. *Tehniski apsvērumi un redakcionāli priekšlikumi*

Gadījumos, kuros ECB iesaka grozīt ierosināto regulu, konkrēti redakcionālie priekšlikumi ir izklāstīti atsevišķā tehniskā darba dokumentā, kuram pievienots attiecīgs paskaidrojuma teksts. Tehniskais darba dokuments ir pieejams angļu valodā ECB interneta vietnē.

Frankfurtē pie Mainas, 2017. gada 20. septembrī

ECB prezidents

Mario DRAGHI
